

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 292/2016-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obce Čakany, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Kolíková & Partners, s. r. o., Radvanská 21, Bratislava, za ktorú koná advokátka Mgr. Mária Kolíková, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo 49/2014 z 28. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Obce Čakany o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2015 doručená sťažnosť obce Čakany (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného

porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s právom na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy a v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo 49/2014 z 28. septembra 2015, ktorou žiada vydať tento nálezh:

„1. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo sťažovateľky na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd v spojení s právom sťažovateľky na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 Ústavy SR a v spojení s princípom právnej istoty a predvídateľnosti práva podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo/49/2014 z 28. septembra 2015 porušené boli.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo/49/2014 z 28. septembra 2015 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 30 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

Ako zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a jej príloh vyplynulo, sťažovateľka sa ako žalobkyňa domáhala proti Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) v konaní vedenom pred Krajským súdom v Bratislave sp. zn. 1 S 115/2013 preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 17170/2012/SV-44795 zo 4. februára 2013 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“). Žalovaný týmto rozhodnutím zamietol odvolanie sťažovateľky a potvrdil rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Trnave (ďalej len „krajský stavebný úrad“) č. KSÚ-OSP-00419/2009/Gi z 3. júna 2009 o využívaní územia na pozemku parc. č. [REDAKOVANÉ] o rozlohe 186 378 m² zapísanom na liste vlastníctva [REDAKOVANÉ] v katastrálnom území Čakany (ďalej len „parc. č. [REDAKOVANÉ]“), „Ťažba štrkopieskov – rozšírenie ťažobnej plochy“ (ďalej len rozhodnutie „krajského stavebného úradu“). Krajský stavebný úrad týmto rozhodnutím rozhodol o žiadosti stavebníka [REDAKOVANÉ] (ďalej len „stavebník“), z 26. januára 2009 o vydanie rozhodnutia o využití územia, ktorou navrhoval

rozšíriť existujúcu ťažbu štrkopiesku na parc. č. [REDACTED]. Stavebník do času podania tejto žiadosti vykonával dobývanie ložiska štrkopiesku na parc. č. [REDACTED] o výmere 4 995 m², pričom parc. č. [REDACTED] a ďalšie parcely boli v zmysle dovtedajších rozhodnutí dotknutými touto činnosťou ako parcely využívané na komunikačné účely, umiestnenie technológií, kontajnerových buniek a iné. Stavebník podal žiadosť na Stavebný úrad Čakany, ktorý ho 25. februára 2009 vyzval na doplnenie žiadosti o nové posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA). Stavebník však Stavebnému úradu Čakany oznámil, že požadované doplnenie nevykoná. Následne si krajský stavebný úrad vyhradil na žiadosť stavebníka právomoc stavebného úradu, čo oznámil Stavebnému úradu Čakany listom z 11. marca 2009.

Krajský stavebný úrad po vyhradení si tejto právomoci uskutočnil 2. júna 2009 ústne pojednávanie spojené s miestnym zisťovaním a vo veci 3. júna 2009 rozhodol rozhodnutím o využívaní územia, avšak so sťažovateľkou ako s účastníkom konania nekonal a rozhodnutie jej nedoručil. Krajský súd v Trenčíne rozhodol v zmysle zrušujúceho uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 117/2010 z 21. októbra 2010 v konaní sp. zn. 14 S 78/2009 rozhodnutím z 26. apríla 2012, že sťažovateľka má byť účastníčkou konania pred krajským stavebným úradom, a preto jej má byť doručené aj rozhodnutie krajského stavebného úradu. Po tom, ako bolo sťažovateľke rozhodnutie krajským stavebným úradom doručené, podala proti nemu odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím napadnutým následne v konaní pred krajským súdom sp. zn. 1 S 115/2013.

Sťažovateľka žalobu odôvodnila tým, že správne orgány nedostatočne zistili skutkový stav veci, najmä pokiaľ ide o vplyv žiadosti stavebníka na životné prostredie. Ak podklady predložené stavebníkom so žiadosťou na účely posúdenia tohto vplyvu nie sú pre riadne posúdenie dostatočné, stavebný úrad vyzve stavebníka na doplnenie podkladov. Nepostačujúcim bolo stavebníkom so žiadosťou predložené záverečné stanovisko Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 9220/06-3.5/gn z 2. februára 2007 (ďalej len „záverečné stanovisko EIA“), ktorým sa posudzoval zámer s názvom „Čakany: Vodná ťažba štrkopieskov na ložisku nevyhradeného nerastu“. Správne orgány nezohľadnili skutočný stav územia v čase rozhodovania a neodstránili rozpory záverečného stanoviska

EIA so skutočným stavom. Tieto rozpory spočívali najmä v riadnom nezistení vzdialeností pozemkov a rodinných domoch v obci Čakany od ťažobnej plochy, ktorá je 270 m, pričom v záverečnom stanovisku EIA sa vychádza zo vzdialenosti 550 m a mechanizmy pracujú aj priamo na hranici ťažby, kde bol vytvorený niekoľkometrový val. Ďalej zo záverečného stanoviska EIA vyplýva, že neboli vykonané merania hluku a prašnosti počas dobývania, hoci v čase rozhodovania už ťažba v časti areálu prebiehala a takéto merania bolo možné realizovať (záverečné stanovisko vychádzalo iba z modelových výpočtov). Správne orgány stavebníkom navrhované rozhodnutie vydali napriek tomu, že ním predložené podklady neboli z hľadiska posúdenia vplyvu na životné prostredie úplné a bolo odôvodnené vyžadovať ich doplnenie. Za tejto situácie malo byť vykonané ďalšie dokazovanie na posúdenie vplyvu žiadosti na životné prostredie a rozhodnutie malo byť vydané až na základe spoľahlivých podkladov. Správne orgány záverečné stanovisko EIA žiadnym spôsobom nevyhodnocovali a dokazovanie v otázke vplyvu na životné prostredie nijako nedoplnili. Sťažovateľka na tieto okolnosti poukázala už v odvolaní z 8. júna 2012 proti rozhodnutiu krajského stavebného úradu. Správne orgány navyše upreli sťažovateľke právo zúčastniť sa na miestnej obhliadke v priebehu konania o využívaní územia, keďže v prvostupňovom konaní krajský stavebný úrad so sťažovateľkou ako s účastníkom konania, nekonal. Hoci sťažovateľka v odvolaní proti rozhodnutiu krajského stavebného úradu poukazovala na to, že nemala možnosť uplatňovať svoje práva a oprávnené záujmy v prvostupňovom konaní, pretože prvostupňový krajský stavebný úrad s ňou nekonal ako s účastníkom konania, žalovaný sa s touto argumentáciou nevysporiadal. Žalovaný, ako aj krajský stavebný úrad pochybili, ak oznámenie o začatí konania, ako aj ďalšie oznámenia a rozhodnutia neboli doručované formou verejnej vyhlášky, hoci išlo o rozhodovanie týkajúce sa rozšírenia ťažobnej plochy o parcelu č. [REDAKOVANÉ] s rozlohou 186 378 m², teda o rozsiahle územie, navyše v blízkej vzdialenosti od ľudských obydľí. Keďže nebol využitý inštitút verejnej vyhlášky, bolo tiež upreté právo obyvateľov obce Čakany ako účastníkov konania. Vzhľadom na parametre valu, ako aj na osobitnú okolnosť, že na vale okolo ťažby nedošlo dosiaľ k výsadbe, ktorú stanovili ako podmienku dotknuté orgány, je nevyhnutné určiť konkrétne presné podmienky o využívaní územia, ktoré by zahŕňali najmä parametre výšky valov a presný časový plán výsadby zelene s určením konkrétnych rastlín tak, aby sa eliminoval v čo najväčšej možnej miere negatívny vplyv ničím neobmedzeného zvyšovania

valu a aby sa zohľadnila estetická stránka valu. Vymedzenie podmienok využívania územia v rozhodnutí krajského stavebného úradu a žalovaného je nedostatočné. Navyše, došlo aj k zmene skutkových okolností v mieste posudzovania s ohľadom na novú individuálnu bytovú výstavbu, ktorá je bližšie pri ťažbe. Sťažovateľka preto navrhla krajskému súdu rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím krajského stavebného úradu zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k žalobe uviedol, že pre využívanie územia na ťažbu štrkopieskov boli stanovené podmienky a spôsob úpravy územia, podmienky odvodnenia, pripojenia na dopravné i rozvodné siete, požiadavky na ochranu životného prostredia a zdravia ľudí, ochranných pásiem a podobne, už právoplatným územným rozhodnutím o využití územia a umiestnení stavby č. CA 2005/013-004 vydaným pre spoločnosť [REDAKOVANÉ], Stavebným úradom Čakany z 18. októbra 2005 s tým, že v budúcnosti sa uvažuje s rozšírením ťažobnej plochy. Žalobou napadnuté rozhodnutie ťažobnú plochu, ktorá bola na ťažbu štrkopiesku už právoplatne určená, iba rozširuje. Pri posudzovaní návrhu a stanovení podmienok rozhodnutia v predmetnej veci postupoval žalovaný v súlade s § 126 stavebného zákona, podmienky využívania územia stanovil v súčinnosti s dotknutými orgánmi štátnej správy, ktorých vyjadreniami a stanoviskami je viazaný pri rozhodovaní vo veci. Dotknuté orgány k navrhovanému zámeru predložili súhlasné záväzné stanoviská z hľadiska nimi sledovaných záujmov a uložili podmienky, ktoré krajský stavebný úrad zapracoval do podmienok svojho rozhodnutia. Ani žalovaný, ani krajský stavebný úrad nie sú kompetentní posudzovať obsah záväzných stanovísk dotknutých orgánov, ani si robiť vlastné úsudky alebo posudzovať okolnosti prislúchajúce týmto orgánom. Žalovaný sa v rozhodnutí o odvolaní sťažovateľky vyrovnal s námietkou týkajúcou sa vzniknutého valu okolo ťažby, ako aj s námietkou o vyschnutí studní. Sťažovateľka v odvolacom konaní nepreukázala opodstatnenosť týchto námietok ani nepredložila žiadne dôkazy, ktoré by jej námietky relevantne potvrdili. K námietke sťažovateľky týkajúcej sa nekonania so žalobcom ako s účastníkom konania žalovaný uviedol, že v zmysle skoršieho právoplatného rozhodnutia správneho súdu sťažovateľke rozhodnutie doručil a sťažovateľka proti nemu podala odvolanie.

Krajský súd rozsudkom č. k. 1 S 115/2013-121 z 3. apríla 2014 žalobu zamietol. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že rozhodnutím o umiestnení stavby sa reálne do práva sťažovateľky nezasahuje, pretože sa ním vytvára iba právny základ pre rozhodnutie o realizácii stavby, ku ktorej môže, ale nemusí ani v budúcnosti dôjsť. Ak po rozhodnutí o využívaní územia nasleduje ďalšie rozhodnutie, až na základe ktorého môže byť ťažba uskutočňovaná, nemôže byť samotným rozhodnutím o využívaní územia, na základe ktorého ešte nie je možné dobývať ložisko nerastu, sťažovateľka dotknutá. Pokiaľ si správne orgány nevyžiadali doplnenie záverečného stanoviska EIA, aj keď podľa sťažovateľky došlo k zmene skutkových okolností od jeho vydania, záverečné stanovisko EIA v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nebolo napadnuté, údaje v ňom sú založené na faktoch a žalobca nepreukázal, že medzičasom došlo k takým zásadným zmenám, ktoré by odôvodňovali zmenu záverečného stanoviska EIA. Z obsahu rozhodnutia krajského stavebného úradu sú dostatočne zrejmé aj podmienky, ktoré boli stanovené v súčinnosti s dotknutými orgánmi, ktoré predložili súhlasné stanoviská a ich podmienky boli zapracované do rozhodnutia. Pokiaľ sťažovateľka namietala, že s ňou správne orgány nekonali, tu považoval krajský súd za rozhodujúce, že o tejto námietke sťažovateľky už bolo v samostatnom konaní správnym súdom rozhodnuté, že je účastníčkou konania, rozhodnutie krajského stavebného úradu jej bolo následne aj doručené. Doručovať v konaní verejnou vyhláškou nebolo potrebné, pretože okruh účastníkov bol správnym orgánom známy a doručované im bolo priamo.

V odvolaní proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľka zhrnula argumenty uvedené v žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, ale zdôraznila aj to, že v čase rozhodnutia krajského súdu už existovalo právoplatné stavebné povolenie (povolenie na ťažbu – rozhodnutie Hlavného banského úradu č. 1414-2140/2010 z 10. novembra 2010 a rozhodnutie Obvodného banského úradu v Bratislave č. 93-2505/2010 z 13. septembra 2010 nadväzujúce na rozhodnutie o využívaní územia, ktoré bolo zrušené rozhodnutím Krajského súdu v Trnave č. k. 14 S 3/2011-355 z 28. novembra 2013). Krajský súd pochybil, pokiaľ dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nemôže reálne zasiahnuť do práv sťažovateľky, hoci sa ním priamo nerealizuje stavba; územné rozhodnutie nie je

aktom nespôsobilým zasiahnuť do práv sťažovateľky. Pokiaľ krajský stavebný úrad nekonal so sťažovateľkou ako účastníkom konania, znemožnil jej tým realizovať procesné práva zúčastniť sa na ústnom pojednávaní s miestnou obhliadkou, došlo tým k porušeniu práva sťažovateľky na dvojinštančné konanie, na čom nič nemení okolnosť, že dodatočne jej bolo rozhodnutie krajského stavebného úradu doručené, pretože tým neboli zhojené nedostatky postupu krajského stavebného úradu. Krajský súd sa nevysporiadal ani s námietkou sťažovateľky, podľa ktorej boli vykonané iba modelové merania hluku a prašnosti, avšak nie reálne merania na mieste samom. Neobstojí ani názor krajského súdu, podľa ktorého nebolo záverečné stanovisko EIA napadnuté, pretože v rámci žaloby možno namietat' aj podklady rozhodnutia. Navyše, podľa presvedčenia sťažovateľky rozsudok krajského súdu neobsahuje presvedčivé odôvodnenie, keď z neho najmä nie je jasné, akými úvahami sa krajský súd riadil, a nie je z neho zrejmé ani to, ako sa krajský súd vysporiadal s jednotlivými argumentmi sťažovateľky uvedenými v žalobe.

O podanom odvolaní sťažovateľky rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Sžo 49/2014 z 28. septembra 2015 tak, že rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Vyslovil právny názor, podľa ktorého síce rozhodnutím žalovaného mohli byť dotknuté práva sťažovateľky, avšak nezákonnosť rozhodnutia žalovaného nezistil ani po preskúmaní argumentov sťažovateľky. Rozsudok najvyššieho súdu bol sťažovateľke doručený 19. októbra 2015.

Sťažovateľka namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s právom na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy a v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 49/2014 z 28. septembra 2015 odôvodnila tým, že v situácii, keď najvyšší súd konštatoval, že rozhodnutie o využívaní územia v katastrálnom území obce môže vždy zasiahnuť do práv obce, ak sama nie je stavebným úradom a v takom prípade je vždy účastníkom konania o využívaní územia, mal pre nezákonnosť a nesprávnosť právnej argumentácie krajského súdu jeho rozsudok zrušiť. Najvyšší súd sa nevysporiadal s argumentáciu sťažovateľky, podľa ktorej v konaní pred správnymi orgánmi došlo k porušeniu princípu dvojinštančnosti konania, keď

v priebehu celého prvostupňového správneho konania správny orgán so sťažovateľkou nekonal a iba jej doručil svoje rozhodnutie. Už žalovaný mal preto rozhodnutie krajského stavebného úradu na odvolanie sťažovateľky z tohto dôvodu zrušiť, a ak tak neurobil, mali tak urobiť správne súdy. Pokiaľ sťažovateľka namietala, že nemala možnosť zúčastniť sa miestnej obhliadky, najvyšší súd síce uznal, že takýto postup nebol v súlade so zákonom, avšak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu je zrejmé, že sťažovateľke ako pôvodne stavebnému úradu musel byť známy faktický stav vecí, a preto nezopakovanie miestnej obhliadky za jej účasti nemohlo mať samo osebe vplyv na zákonnosť rozhodnutia, tento názor najvyššieho súdu neobstojí, pretože medzičasom došlo k zmene okolností (od rozhodnutia krajského stavebného úradu po rozhodnutie žalovaného prebehli viac než tri roky) a výsledky miestnej obhliadky, ak by ju žalovaný nariadil opakovať, mohli mať zásadný vplyv na rozhodnutie a vyhodnotenie hrozby negatívnych vplyvov ťažby na životné prostredie. Dostatočne sa nevysporiadal najvyšší súd ani s námietkou sťažovateľky o nedoručovaní verejnou vyhláškou, keď dospel k záveru, podľa ktorého iba samotné tvrdenie, že ide o rozsiahlu stavbu nemôže mať automaticky za následok použitie verejnej vyhlášky ako formy doručovania, teda sám najvyšší súd považoval stavbu za rozsiahlu, avšak napriek tomu, že v takom prípade zákon ukladá povinnosť doručovania verejnou vyhláškou (a nestanovuje iba takúto možnosť), dospel k záveru opačnému. Pokiaľ najvyšší súd odmietol námietku sťažovateľky týkajúcu sa neaktuálnosti a rozpornosti záverečnej správy EIA s tým, že sťažovateľka neuviedla o tom relevantný dôkaz, postupoval bez opory v dôkaznej situácii. Rozsudok najvyššieho súdu je preto arbitrárny a svojvoľný, porušuje princípy právnej istoty a predvídateľnosti práva. Vzhľadom na to, že sťažovateľka je samosprávnou jednotkou s ústavou a zákonmi vymedzenými úlohami, najvyšší súd svojím rozhodnutím znemožnil sťažovateľke plnenie jej samosprávnych úloh, najmä utvárať a chrániť zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chrániť životné prostredie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 44 ods. 1 ústavy každý má právo na priaznivé životné prostredie.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Ako vyplýva z podanej sťažnosti, sťažovateľka tvrdí, že k porušeniu ňou označených práv malo dôjsť rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo 49/2014 z 28. septembra 2015 pre jeho arbitrárnosť, svojvoľnosť, porušenie princípov právnej istoty a predvídateľnosti práva a nedostatočné odôvodnenie, v ktorom sa najvyšší súd nevysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľky.

Najvyšší súd rozsudok sp. zn. 2 Sžo 49/2014 z 28. septembra 2015 odôvodnil takto:

«V predmetnom prípade sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o využití územia, ktorým správny orgán povolil rozšírenie ťažobnej plochy už existujúcej ťažby štrkopieskov v k. ú. žalobcu.

V odvolaní predovšetkým namietal správnosť záverov krajského súdu o tom, že rozhodnutie o využití územia nemôže zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov.

Na rozdiel od krajského súdu odvolací súd je toho názoru, že rozhodnutie o využívaní územia môže vždy zasiahnuť do práv obec, katastrálneho územia ktorej sa využívanie územia dotýka. Preto obec, pokiaľ nevystupuje v konkrétnej veci ako stavebný úrad, ako tomu bolo v prejednávanom prípade, je vždy účastníkom konania o využívaní územia, čo ostatne vyplýva aj z § 34 ods. 1 Stavebného zákona. Tento právny záver vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. októbra 2010 sp. zn. 3 Sžo 117/2010 a neodporuje ani záverom vysloveným v citovanom uznesení najvyššieho súdu z 27. mája 2013 sp. zn. 3Sžp/21/2012.

Ďalej zopakoval svoje námietky uvedené v žalobe týkajúce sa nepoužitia verejnej vyhlášky ako formy doručovania, najmä z pohľadu toho, že v predmetnom prípade išlo o zvlášť rozsiahlu stavbu, a taktiež porušenia práva na dvojinštančné správne konanie – keď po doručení rozhodnutia KSÚ správny orgán nezopakoval ústne pojednávanie spojené s miestnou obhliadkou.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že znenie § 36 ods. 4 ako aj § 42 ods. 2 Stavebného zákona je potrebné vykladať v súvislosti s § 34, ktorý vymedzuje okruh

účastníkov územného konania. Preto samotné tvrdenie, že ide o rozsiahlu stavbu nemôže mať automaticky za následok použitie verejnej vyhlášky, ako formy doručovania relevantných oznámení a rozhodnutí v územnom konaní, resp. jej nepoužití nemôže mať bez ďalšieho za následok nezákonnosť postupu správnych orgánov. Navyše v prejednávanom prípade žalobca neuviedol v čom vidí dôvodnosť takéhoto postupu, t. j. použitia verejnej vyhlášky ako formy doručovania.

Pokiaľ žalobca namietal porušenie jeho procesných práv nemožnosťou účasti na miestnej obhliadke, ktorá sa konala ešte predtým, ako sa on sám stal účastníkom konania, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že možno súhlasiť s názorom žalobcu, že takýto postup správneho orgánu nie je v súlade so zákonom, avšak, v kontexte konkrétnych okolností prejednávaného prípadu, i s poukazom na §250i ods. 3 OSP je zrejmé, že žalobcovi, ako stavebnému úradu, musel byť známy fakticky stav veci i preto nezopakovanie miestnej obhliadky za účasti žalobcu nemohlo mať samé o sebe vplyv na zákonnosť rozhodnutia žalovaného, ako aj správneho orgánu prvého stupňa.

Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že žalovaný sa nevysporiadal s otázkou aktuálneho posúdenia vplyvov žiadosti stavebníka na životné prostredie, nakoľko stanovisko EIA bolo už v tom čase neaktuálne, odvolací súd považuje za potrebné upozorniť na to, že žalobca neuviedol jediný relevantný dôkaz na základe ktorého by bolo možné uzavrieť, že stanovisko EIA bolo v čase rozhodovania KSÚ neaktuálne a taktiež zo žaloby, ani z odvolania nevyplýva, že by žalobca poukázal na konkrétne porušenie plnenia podmienok tohto stanoviska zo strany stavebníka.

Zo spisového materiálu nad všetku pochybnosť vyplýva, že stanovisko EIA bolo vydané 2. februára 2007. V zmysle § 37 ods. 6 zák. č. 24/2006 Z. z. je toto platné tri roky od vydania a nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení alebo povolení činnosti. Účastník konania podal žiadosť o vydanie rozhodnutia o využití územia, v ktorej žiadal rozšíriť existujúcu ťažbu, 26. januára 2009, len dva roky od jeho vydania, t. j. v čase, keď stanovisko EIA bolo platné. Toto stanovisko posudzovalo vplyv vodnej ťažby štrkopieskov na ložisku nevyhradeného nerastu vykonávanej v období r. 2006 - 2045 umiestnenej v k. ú. Čakany parcelné čísla: vodná ťažba - 482/34, 482/36, 482/1 f časť), 482/3 (časť), 482/33 (časť); ostatné plochy - 482/1 (časť), 3 (časť). 5,7,33 (časť), 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47.

V rámci vyhodnocovania vplyvov na obyvateľstvo bolo skonštatované, že významné narušenie kvality a pohody života obyvateľov sa neočakáva. Prijateľnosť činnosti deklarovalo obecné zastupiteľstvo dotknutej obce pri prezentácii činnosti a ďalších rokovaníach o návrhu ťažby. V záverečnom stanovisku k navrhovanej činnosti bola realizácia navrhovanej činnosti odporúčaná za predpokladu splnenia podmienok a realizácii opatrení uvedených v kapitole VI./3 záverečného stanoviska.

Žalovaný, ako aj správny orgán prvého stupňa, sa so stanoviskom EIA v celom rozsahu stotožnil, a preto, aj keď bolo stanovisko EIA „len“ jedným z podkladov rozhodnutia stavebného úradu, nebolo porušením práva účastníka konania na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ak KSÚ neuviedol vo svojom rozhodnutí dôvody, pre ktoré sa so stanoviskom EIA stotožnil. Stanovisko EIA vydal kompetentný orgán, toto bolo riadne odôvodnené a preto opakovanie dôvodov v ňom uvedených v rozhodnutí KSÚ by bolo nadbytočné.

Podrobné odôvodnenie rozhodnutia stavebného úradu pokiaľ ide o stanovisko EIA by bolo namieste len v prípade, pokiaľ by sa stavebný úrad od tohto stanoviska vo svojom rozhodnutí odchyľil (pozri medzi inými rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžp 27/2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžp 7/2008, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5SZZ/1/2010).

Pokiaľ žalobca tvrdil, že stanovisko EIA bolo neaktuálne a poukazoval na judikatúru SD EÚ, neušlo pozornosti odvolacieho súdu, že v rozhodnutiach, o ktoré žalobca opieral svoje tvrdenia SD EÚ vyslovil tieto názory: „... Za týchto okolností z článku 2 ods. 1 smernice 85/337 v znení zmien a doplnení vyplýva, že projekty, ktoré pravdepodobne majú významné vplyvy na životné prostredie v zmysle jej článku 4 v spojení s prílohami I a II rovnakej smernice, podliehajú pred vydaním (viacetapového) povolenia posúdeniu z hľadiska ich vplyvov (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. januára 2004, Wells C-201/02, Zb. s. I-723, bod 42). V tomto ohľade Súdny dvor v rozsudku Wells (už citovaný, bod 52) upresnil, že ak vnútroštátne právo zavádza viacetapové povoľovacie konanie, v rámci ktorého jedno rozhodnutie je hlavné a ďalšie rozhodnutie je vykonávacie, ktoré nemôže ísť nad rámec parametrov určených hlavným rozhodnutím, účinky, ktoré projekt pravdepodobne má na životné prostredie, musia byť určené a posúdené počas konania, v ktorom má byť vydané hlavné rozhodnutie. Len ak je možné určiť tieto účinky až v konaní

týkajúcom sa vykonávacieho rozhodnutia, iba vtedy sa posudzovanie musí uskutočniť v rámci tohto posledného uvedeného konania. V danom prípade predmetný režim stanovuje, že posudzovanie vplyvov projektu na životné prostredie sa môže uskutočniť výlučne v prvotnej etape vydania stavebného povolenia na základe predbežného projektu a už nie v rámci neskoršej etapy schvaľovania vyhradených časti projektu.“ (rozsudok vo veci C-508/03 body 103 až 105).

„... Napokon treba pripomenúť že Súdny dvor v bode 52 už citovaného rozsudku Wells uviedol, že ak vnútroštátne právo upravuje viacero etáp konania o povolení, z ktorých jedno je hlavným rozhodnutím a druhé vykonávacím rozhodnutím, ktoré nesmie prekročiť rámec hlavného rozhodnutia, účinky, ktoré môže projekt mať na životné prostredie, sa musia identifikovať a posúdiť v konaní týkajúcom sa hlavného rozhodnutia. Len v prípade, že sa tieto účinky dajú identifikovať až v konaní týkajúcom sa vykonávacieho rozhodnutia, by sa takéto posúdenie malo uskutočniť v priebehu tohto konania.“ (rozsudok vo veci C-290/03, bod 47).

Navyše vo veci C-201/02 zo 7. januára 2004 (*Delena Wells vers. Secretary of State for Transport. Local Government and Regions*) išlo oproti skutkovým okolnostiam v prejednávacom prípade o podstatne odlišné skutkové okolnosti, keď tzv. staré povolenie na ťažbu, ktoré bolo považované za povolenie, pri ktorom sa vyhodnocovali dopady na životné prostredie bolo vydané pred 3. júlom 1988, konkrétne v roku 1947 (bod 8, 46 až 48 rozsudku) a žiadosti o obnovenie ťažby podal žiadateľ v roku 1993, 1994, 1997 a 1998, pričom k týmto dátumom sa nové vyhodnotenie vplyvov na životné prostredie v zmysle Smernice 85/337 neurobilo.

V prejednávacom prípade bol rozdiel medzi dátumom vydania stanoviska EIA a dátumom podania žiadosti o rozšírenie ťažby len dva roky.

Z uvedeného je zrejmé, že postup KSÚ bol v súlade aj s uvedenými rozsudkami SD EÚ, nakoľko v rámci viacetapového povoľovacieho konania boli vplyvy predmetnej činnosti na životné prostredie vyhodnotené v počiatočnom štádiu povoľovania, stanovisko EIA bolo v čase podania žiadosti o rozšírenie ťažby platné a obsahovalo vyhodnotenie vplyvov na životné prostredie aj tejto „rozšírenej činnosti“.

S tvrdeniami žalobcu ohľadne vysychania studní sa podľa názoru odvolacieho súdu správne orgány v správnom konaní taktiež riadne vysporiadali.

Navyše, z odborného posudku Výskumného ústavu vodného hospodárstva z 10.9.2012 ktorý je súčasťou administratívneho spisu vyplýva, že cit: „... odkrytie hladiny podzemnej vody vytvára hladinový skok. Pričom v časti v smere prúdenia podzemných vôd odkrytá voľná hladina podzemných vôd podzemné vody drénuje a naopak zo smeru prúdenia od odkrytej hladiny podzemné vody dotuje. Výsledkom je, že v oblasti pred vstupom podzemných vôd do jazier sa hladiny podzemných vôd znížia a v oblasti opätovnej infiltrácie vôd jazera do podzemia sa hladiny podzemných vôd zvýšia (t. j. v časti najbližšej k situovaným studniam...). V ložisku bude čerpaných maximálne 28l.s-1 vody, ktorá sa však dostane naspäť do prostredia, technologicky sa tu preto nemá ako strácať voda...“.

Za týchto skutkových okolností napadnuté rozhodnutie žalovaného je i podľa názoru odvolacieho súdu vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu.

Z obsahu spisového materiálu, súčasťou ktorého je i administratívny spis žalovaného, je nesporne zrejmé, že krajský súd sa pri svojom rozhodovaní náležite vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami uvedenými v žalobe. V súdnom konaní obsahom administratívneho spisu bolo preukázané, že vykonané dokazovanie bolo náležite vyhodnotené a v hodnotení dôkazov tak ako prvostupňový súd ani odvolací súd nezistil právne pochybenia ani logické nesprávnosti ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Preto ak krajský súd dospel k právnemu záveru totožnému so záverom správnych orgánov oboch stupňov a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcu, tento jeho názor považoval aj odvolací súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny.

Skutočnosť, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu neboli zistené v odvolacom konaní. Tieto boli totožné s námietkami, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal.»

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo,

ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľka v konaní (a osobitne v odvolaní proti rozsudku krajského súdu) nastolila. Rozsudok najvyššieho súdu vysvetľuje, z akých dôvodov najvyšší súd rozsudok krajského súdu potvrdil. Po tom, ako konštatoval, že hoci nie je povahou napadnutého správneho rozhodnutia vylúčené, aby ním došlo k zásahu do práv sťažovateľky, zaoberal sa jednotlivými dôvodmi sťažovateľkou podaného odvolania. Najvyšší súd sa zaoberal námietkou sťažovateľky o porušení práva na dvojinštančné konanie v dôsledku nemožnosti účasti sťažovateľky na miestnej obhliadke 2. júna 2009, resp. jej nezopakovania žalovaným, ako aj tvrdeniami sťažovateľky o nezákonnosti postupu správnych orgánov pri doručovaní (nedoručovanie verejnou vyhláškou). Ako ďalej z odôvodnenia rozsudku vyplýva, najvyšší súd sa zaoberal aj námietkou sťažovateľky o nedostatočnom zistení skutkového stavu veci

správnymi orgánmi vo vzťahu k posudzovaniu vplyvov na životné prostredia, t. j. otázkou aktuálnosti a primeranosti záverečného stanoviska EIA.

Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd neponechal bez povšimnutia argumenty sťažovateľky, ktoré mali pre vec podstatný význam a ktoré boli nastolené v priebehu konania či v podanom odvolaní. Odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové

a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

Ústavný súd je toho názoru, že v prípade sťažovateľky nemožno považovať závery rozsudku najvyššieho súdu za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie sťažovateľom označených základných práv alebo slobôd.

Ako vyplýva zo sťažovateľkou podanej sťažnosti ústavnému súdu, arbitrárnosť a neudržateľnosť rozhodnutia najvyššieho súdu sa má týkať jeho záverov o nedoručovaní verejnou vyhláškou v správnom konaní, porušení práva na dvojinštančné konanie, nedostatočnom posúdení vplyvu žiadosti na životné prostredie pre neaktuálnosť a neúplnosť záverečného stanoviska EIA, ale aj preto, že najvyšší súd rozsudok krajského súdu potvrdil napriek tomu, že sám dospel k inému právnemu záveru, pokiaľ ide o spôsobilosť žalobou napadnutého rozhodnutia zasiahnuť do práv sťažovateľky.

Hoci krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie záverom, podľa ktorého napadnuté správne rozhodnutie nie je spôsobilé zasiahnuť do práv sťažovateľky, pretože po jeho právoplatnosti sa pre realizáciu činnosti vyžaduje vydanie ďalšieho samostatného rozhodnutia a najvyšší súd tento názor odmietol, je potrebné vziať do úvahy v prvom rade skutočnosť, že tento právny názor krajského súdu bol síce významným dôvodom na zamietnutie žaloby, avšak nie jediným. Ako z rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, práve ostatné dôvody uvedené v rozhodnutí krajského súdu viedli napokon k zamietnutiu žaloby sťažovateľky. Týmito dôvodmi boli zistenia viažuce sa na vykonané dokazovanie správnymi orgánmi, ktoré bolo považované za dostatočne a náležite vyhodnotené a nezistenie právnych pochybení a logických nesprávností či iného nedostatku v správnom konaní, ktoré by malo vplyv na zákonnosť rozhodnutia žalovaného. Na tom nič nemôžu

zmeniť ani námietky sťažovateľky týkajúce sa doručovania verejnou vyhláškou, porušenia práva na dvojinštančné konanie či vyhodnotenie záverečného stanoviska EIA správnymi orgánmi.

Právna úprava doručovania verejnou vyhláškou nie je samoúčelná, sťažovateľke boli rozhodnutia doručované priamo a sama sťažovateľka (ako to konštatuje aj najvyšší súd) skutočne neuviedla, v čom za týchto okolností došlo k porušeniu jej práv v dôsledku nedoručovania verejnou vyhláškou, resp. v čom vidí dôvodnosť použitia verejnej vyhlášky v danom prípade.

Ako z odvolania sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu a rovnako aj zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplýva, k porušeniu práva sťažovateľky na dvojinštančné konanie malo dôjsť tým, že hoci so sťažovateľkou malo byť od začiatku správneho konania konané ako s účastníčkou, nestalo sa tak, a tým jej bola znemožnená účasť na miestnej obhliadke. Sťažovateľka je presvedčená, že za tejto situácie malo byť prvostupňové správne rozhodnutie zrušené, vec vrátená krajskému stavebnému úradu, ktorý mal miestnu obhliadku zopakovať, resp. mala byť zopakovaná žalovaným v odvolacom konaní. Účelom miestnej obhliadky je umožniť správnenému orgánu na základe vlastného pozorovania a porovnania týchto svojich zistení so zisteniami plynúcimi z iných dôkazov riadne zistenie skutkového stavu za súčinnosti účastníkov, ktorým patrí právo vyjadriť sa aj k zisteniam plynúcim z miestnej obhliadky. V tomto prípade sa síce sťažovateľka nemohla miestnej obhliadky zúčastniť, avšak na druhej strane, tak ako to konštatuje aj najvyšší súd, sama skutkový stav veci poznala (jednak ako stavebný úrad a jednak z dôvodu, že išlo o obhliadku v jej katastrálnom území), zistenia správneho orgánu vyplývajúce z miestnej obhliadky mohla namietat' v podanom odvolaní, čo sťažovateľka i urobila. Ústavný súd sa nestotožňuje s názorom sťažovateľky, podľa ktorého vzniknutá procesná situácia vyvoláva v každom prípade, už len pre znemožnenie účasti účastníkovi konania na miestnej obhliadke, povinnosť odvolacieho správneho orgánu prvostupňové rozhodnutie zrušiť a dokazovanie zopakovať. Takýto výklad by bol príliš formalistický a nezohľadňoval by účel a zmysel právnej úpravy. Naopak, tieto situácie je potrebné posudzovať individuálne s ohľadom na všetky okolnosti prípadu. V prípade sťažovateľky je zrejmé, že o veci mala

dostatok faktických informácií, ktoré pri podaní odvolania proti prvostupňovému správne rozhodnutiu využila a v odvolaní uplatnila, v dôsledku čoho sa s nimi správny orgán zaoberal. Preto tento dôvod uplatnený sťažovateľkou nespôsobuje v kontexte ostatných okolností veci nezákonnosť rozhodnutia žalovaného.

Vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľky o nedostatočnosti posúdenia vplyvov v záverečnom stanovisku EIA, v dôsledku čoho má byť skutkový stav veci zistený nedostatočne, najvyšší súd v súlade so zmyslom a účelom právnej úpravy a rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie (ktoré citoval) dospel k záveru o platnosti a aktuálnosti záverečného stanoviska EIA a s ohľadom na jeho obsah o jeho dostatočnosti. Tento záver najvyššieho súdu je v jeho rozhodnutí dostatočne a presvedčivo odôvodnený a ústavný súd sa s ním stotožňuje.

Ústavný súd je toho názoru, že v prípade sťažovateľky nemožno považovať závery rozsudku najvyššieho súdu za také, ktoré by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie sťažovateľom označených základných práv alebo slobôd. Nemožno dospieť k záveru, že najvyšší súd svojím rozhodnutím umožnil prechod zjavnej nespravodlivosti formalistickým aplikovaním právnej úpravy.

Z týchto dôvodov ústavný súd sťažnosť smerujúcu proti porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pokiaľ sa sťažovateľka domáha konštatovania porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy i v spojení s čl. 44 ods. 1 ústavy, ústavný súd predznamenáva vo vzťahu k základnému právu na priaznivé životné prostredie podľa čl. 44 ods. 1 ústavy, že ide o základné právo hmotnej povahy, ktorého sa možno domáhať len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie ústavy vykonávajú (čl. 51 ods. 1 ústavy). Všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv

hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

V prípade sťažovateľky z tejto ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že pokiaľ bola odmietnutá jej sťažnosť v časti samotného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, nemôže obstať ani v spojení s čl. 44 ods. 1 ústavy. Uvedené je nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia. Aj v tejto časti je preto sťažnosť sťažovateľky zjavne neopodstatnená.

Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je definovanie Slovenskej republiky ako zvrchovaného, demokratického a právneho štátu, ústavný súd v zhode so svojou ustálenou judikatúrou pripomína, že toto ustanovenie ústavy neobsahuje garanciu konkrétneho základného práva a slobody, ale je základným či všeobecným ustanovením. V nadväznosti na uvedené treba konštatovať, že v prípade sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje vždy o porušení konkrétneho základného práva alebo slobody zakotveného v druhej hlave ústavy, prípadne práva zaručeného medzinárodnými zmluvami o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z uvedeného teda vyplýva, že porušenie iných článkov ústavy možno podaním individuálnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat len v spojení s namietaným porušením už konkrétneho označeného základného práva alebo slobody (obdobne napr. II. ÚS 167/04, III. ÚS 300/06, III. ÚS 224/08). Keďže porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 zistené nebolo, nie je možné vysloviť ani záver o jeho porušení v spojení označeným základným ustanovením ústavy.

Ústavný súd tak nezistil, že by relevancia námietok sťažovateľky smerujúcich proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu v kontexte posúdenia možného porušenia sťažovateľkou označených ustanovení ústavy umožnila dospieť k záveru, ktorý by odôvodňoval vyslovenie porušenia uvedených práv.

Iba to, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu vyjadrenom v napadnutom rozsudku nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jej sťažnosti.

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods.2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2016